

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 44/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Peružekom, Radlinského 1, Hlohovec, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 166/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 166/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 3. septembra 2012 podal žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o ktorej je vedené napadnuté konanie. Okresný súd dosiaľ nenariadil vo veci pojednávanie ani nevykonal žiadny relevantný úkon smerujúci k jej ukončeniu. Sťažovateľ preto podal „21. 05. 2013, 13. 06. 2013, 28. 06. 2013, 25. 04. 2014 a 25. 09. 2014 (predsedovi súdu) sťažnosť na prieťahy v konaní... Na urgencie predsedu Okresného súdu Piešťany neodpovedal, pričom podľa osobitného predpisu musí byť odpovedané do 30 dní, prípadne v tejto lehote uviesť sťažovateľovi, že sa predlžuje lehota na vybavenie sťažnosti.“.

K sťažnosti priložil prípis predsedníčky okresného súdu č. Spr. 719/14 z 22. októbra 2014, ktorým uznala jeho urgenciu za opodstatnenú a uviedla, že dohliadne na to, aby bolo po odstránení nedostatkov podania nariadené pojednávanie.

Sťažovateľ namieta: „Nie je akceptovateľné, aby uvedenú právnu vec nebolo možné rozhodnúť po uplynutí 2 rokov, pričom ani skutkovo ani vecne nejde o právne zložitú vec. Opätovne uvádzam, že zo strany sťažovateľa neboli podniknuté žiadne úkony, ktoré by odôvodňovali vzniknuté prieťahy v predmetnom konaní a uvádzam, že zo strany sťažovateľa nedošlo k žiadnym prieťahom, nakoľko bol aktívny a svojimi podaniami sa dožadoval rozhodnutia v uvedenej veci.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené jeho označené práva, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie 3 320 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 7 C 166/2012, z ktorého zistil tento priebeh a aktuálny stav konania:

Sťažovateľ podal žalobu 4. septembra 2012. Okresný súd uznesením zo 14. septembra 2012 vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k žalobe v lehote 15 dní. Vyjadrenie sťažovateľky bolo doručené okresnému súdu 15. októbra 2012.

Sťažovateľ podal 21. mája 2013, 13. júna 2013, 28. júna 2013, 20. augusta 2013 a 25. apríla 2014 podania označené ako „urgencia“, resp. „podanie“ adresované okresnému súdu k spisovej značke konania, ktorými žiadal o urýchlené nariadenie pojednávania, resp. o odstránenie prieťahov v konaní.

Okresný súd vyzval sťažovateľa uznesením zo 7. októbra 2014, aby doplnil a opravil svoj návrh o podrobný opis hnutelných vecí, ktoré žiada vyporiadať, a o listinné dôkazy k nim. Sťažovateľ reagoval podaním doručeným 28. októbra 2014, ktorým čiastočne vzal späť svoju žalobu a upravil jej petit.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Sťažovateľ tvrdí, že napriek vyčerpaniu všetkých dostupných právnych prostriedkov, ktoré má k dispozícii na ochranu svojho základného práva, vrátane sťažnosti na prieťahy, nedošlo k odstráneniu prieťahov a skončeniu veci v primeranej lehote.

Podľa obsahu súdneho spisu sťažovateľ podal v priebehu jedného roka päť podaní, ktorými sa domáhal nariadenia pojednávania v jeho veci, resp. odstránenia prieťahov v konaní. Ani jedno z nich neadresoval predsedníčke okresného súdu, ktorá je podľa § 63 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) príslušná na vybavenie sťažnosti na prieťahy v konaní. Napriek tomu, že v sťažnosti poukazuje na nedodržanie lehoty na vybavenie každého svojho podania predsedníčkou okresného súdu, ani raz sa v súlade so zákonom o súdoch nedomáhal prešetrenia jej postupu pri vybavovaní jeho podaní.

Na základe týchto zistení ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený v konaní pred okresným súdom právnym zástupcom, riadne neuplatnil sťažnosť na prieťahy podľa

§ 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy okresného súdu. Napriek tomu bola jeho ostatná urgencia vybavená predsedníčkou okresného súdu prípisom č. Spr. 719/14 z 22. októbra 2014. Sťažovateľ bezprostredne potom podal sťažnosť ústavnému súdu.

Podľa judikatúry ústavného súdu účelom sťažnosti na prieťahy podľa zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade so základným právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (I. ÚS 20/05). Na tento účel je potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie vhodných opatrení (IV. ÚS 78/07).

Sťažovateľ podal sťažnosť skôr, ako umožnil prijatie opatrení na odstránenie zistených prieťahov. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou považuje podanie sťažnosti za formálny úkon, ktorým sťažovateľ nesledoval odstránenie namietanej nečinnosti okresného súdu (podobne II. ÚS 101/06, IV. ÚS 48/06), pretože sťažnosť ústavnému súdu podal skôr, ako odstránil nedostatky svojho návrhu, čím predsedníčka okresného súdu podmienila ďalší postup v konaní a nariadenie pojednávania.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že je dôvod na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd sa osobitne zameral aj na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03).

Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ (II. ÚS 63/05). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru), sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04 a iné).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru (napr. II. ÚS 142/06), podľa ktorej požiadavka na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti. Procesnú zodpovednosť za riadne uvedenie návrhu na rozhodnutie vo veci samej, za postup vo veci samej, predkladanie dôkazov a iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takého konania nesie vo výraznej miere účastník (§ 6, § 120 ods. 1 a iné Občianskeho súdneho poriadku). Sťažovateľ teda nesie zodpovednosť najmä za doručenie jasného, určitého a zrozumiteľného žalobného návrhu (napr. IV. ÚS 22/03, IV. ÚS 299/04).

Sťažovateľ v sťažnosti kladie dôraz na doterajšiu dĺžku konania, pričom poukazuje na to, že okresný súd dosiaľ nenariadil pojednávanie. Z prehľadu konania vyplýva, že okresný súd od podania návrhu (4. septembra 2012) vyzval žalovanú na vyjadrenie (14. septembra 2012) a uznesením zo 7. októbra 2014 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu, na čo sťažovateľ reagoval jeho čiastočným späťvzatím. Žaloba tak bola upravená a predmet konania ustálený až 28. októbra 2014.

Ústavný súd akceptuje výhradu sťažovateľa namietajúceho súvislé obdobie nečinnosti v postupe okresného súdu v trvaní takmer dva roky. Berúc však do úvahy celkovú dobu konania, ktorá nepresiahla ústavne akceptovateľnú primeranú dobu na jednom stupni konania, skutočnosť, že sťažovateľ podal žalobu, ktorá nespĺňala všetky atribúty kvalifikovaného návrhu na začatie konania, ústavný súd dospel k záveru, že zistené prieťahy nedosahujú intenzitu zbytočných prieťahov, a preto by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nemohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že nečinnosť okresného súdu v ďalšom priebehu označeného konania by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo nevylučuje, aby sťažovateľ v takom prípade opätovne podal kvalifikovanú sťažnosť ústavnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2015